

Roscoea (Roscea)

čeleď: Zingiberaceae

Rodové jméno bylo vybráno na počest botanika jménem William Roscoe (1753 - 1831). Roste v horách od Pakistánu, Indie, Kašmíru, Nepálu, Myanmaru, jižní Číny a Vietnamu. Pod zemí vytváří štíhlé hlízovité oddenky s dužnatými kořeny. Vyrůstají z nich přisedlé široce kopinaté listy s pochvou. V jejich úžlabích se vytváří hroznovité květenství, vlastní květy mají horní plátek kápovitý kryjící pysk, korunní lístky jsou z části srostlé, na okraji zvlňené. Plodem je tobolka.

Vyhovuje jim mírně vlhká půda bohatá na živiny, vyšší vzdušná vlhkost a mírný polostín nebo plné slunce. Na zimu se zakrývají listím nebo rašelinou. Výsadba oddenků se provádí do hloubky 5cm.

Množí se dělením oddenků nebo semeny.

Roscoea alpina

oblasti: Bhútán, Himálaj, Kašmír, Nepál, Sikkim, Xizang (Tibet)

Roste v Himálaji jako trvalka. Dorůstá výšky 10 - 20cm. Pod zemí vytváří krátký svislý oddenek se zdužnatělými kořeny. Vytváří 4 - 6 listů, první 2 - 3 tvoří pouze pochva, ostatní mají čepel délky 3 - 12cm a šířky 1,2 - 2cm. Květy mají trubkovitý na vrcholu 2klaný kalich délky 4 - 5cm, 3 korunní lístky jsou delší kalicha, jsou zakončené 3mi laloky, horní má střední lalok průměru 1,5cm. Plodem je tobolka.

Roscoea auriculata

oblasti: Bhútán, Nepál, Sikkim, V Himálaj, Xizang (Tibet)

Roste ve východním Himálaji jako trvalka. Dorůstá výšky (20 -) 40 - 50cm. Pod zemí má umístěné hlízovité kořeny. Vytváří 3 - 7 na okraji zvlňených nafialovělých listů délky 7,5 - 20cm a šířky 2 - 2,5cm. Květenství je klasnaté, několikačetné, fialové, růžové až růzovofialové, listeny dlouhé 2 - 2,5cm, vlastní květy mají trubkovitý kalich délky 3,5cm, 3 korunní lístky jsou delší kalicha, vrcholový má 3 laloky délky 3 - 3,5cm, středový má navíc další 2 kratší postranní laloky. Plodem je tobolka délky 2 - 3cm obsahující hnědá semena.

Roscoea australis

oblasti: Myanmar (Barma)

Roste v Myanmaru jako trvalka. Dorůstá výšky 11 - 16 (i 30)cm. Pod zemí vytváří krátký svislý oddenek s hlízovitými kořeny. Listy bývají v počtu 4 - 6ks, první 2 - 3 mají pouze pochvu, ostatní v růžici jsou dlouhé 6 - 10cm, široké 2 - 3cm a pochva má malá ouška. Květenství je klasnaté, několikačetné, umístěné mezi listy, vlastní květy jsou růzovofialové nebo bílé, listeny jsou kratší kalicha, vlastní květy mají trubkovitý kalich s růzovohnědými skvrnami, 3 korunní lístky tvoří bílou trubku s 3mi laloky, středový, vztyčený má délku 2,2 - 3cm, šířku 1,7 - 2cm, postranní jsou dlouhé 1,9 - 2,6cm a široké 6 - 8mm. Plodem je tobolka obsahující tmavěhnědá semena.

Roscoea bhutanica

oblasti: Bhútán, Xizang (Tibet)

Roste v Bhútánu a Tibetu jako trvalka. Pod zemí vytváří krátký svislý oddenek s hlízovitými kořeny. Dorůstá výšky 8 - 14cm. Má 4 - 8 i více listů, první 2 - 4 bývají bez čepele, ostatní jsou dlouhé 4 - 21cm, široké 1 - 1,6cm a na bázi jsou spojené. Květenství je klasnaté, umístěné mezi listy, listeny jdou dlouhé 4,5 - 8cm, široké 1 - 1,6cm, vlastní květy jsou růžovofialové, kalich trubkovitý, dlouhý 5 - 6,5cm, na vrcholu 2zubů, 3 korunní lístky jsou delší o 1cm než kalich, mají 3 laloky, horní má délku 2,3 - 2,6cm, šířku 1,1 - 1,3cm, 2 postranní jsou úzké, dlouhé 2,4 - 2,8cm a široké 4 - 6mm. Plodem je tobolka.

Roscoea brandisii

oblasti: Méghálaja

Roste v Indii jako trvalka. Dorůstá výšky 25 - 35(i 45)cm. Pod zemí vytváří krátký svislý oddenek s hlízovitými kořeny. První 1 - 2 listy tvoří pouze pochva, ostatních 5 - 8 (i 11)ks mají zvlněnou čepel délky 8 - 12cm, šířky 1 - 2cm a pochvy mají občas malá ouška. Květenství je klasnaté, umístěné mezi listy, vlastní květy mají trubkovitý kalich, 3 korunní lístky jsou delší kalicha, mají 3 růžovofialové laloky délky 2,3 - 2,8cm, šířky 1,3cm, postranní 2 užší laloky jsou dlouhé 2,3cm a široké 4mm. Plodem je tobolka obsahující hnědá eliptická semena.

Roscoea cangshanensis

oblasti: Yunnan

Roste v Číně jako trvalka. Dorůstá výšky 22 - 30cm. Pod zemí vytváří krátký svislý oddenek s hlízovitými kořeny. Vyrůstají z něj 3 (i 4) listy délky (2 -) 7 - 24cm a šířky 1,5 - 2,5cm. Květenství je klasnaté, 2 - 3květé, listeny jsou žlutozelené, dlouhé 0,5 - 1,5cm, vlastní květy jsou červenorůžovofialové až světlefialové, kalich je trubkovitý, dlouhý 5,5 - 7cm s 2mi zuby na vrcholu, který je světlezelený až bílý, 3 korunní lístky vytváří na bázi trubku, mají délku 10 - 12,5cm, jsou zakončené 3mi laloky, středový vzpřímený má délku 1,5 - 2,5cm, šířku 0,8 - 1,2cm, 2 postranní užší jsou dlouhé 1,5 - 2,5cm a široké 3 - 4mm. Plodem je párová tobolka.

Roscoea capitata

oblasti: Himálaj, Nepál

Roste v Nepálu jako trvalka. Dorůstá výšky 30 - 50cm. Pod zemí vytváří krátký svislý oddenek s hlízovitými kořeny. Listy jsou dlouhé 15 - 25cm a široké 1 - 3cm. Květenství je klasnaté, dlouhé 4 - 4,5cm, široké 1cm, má 5 - 10cm stopku, vlastní květy jsou růžové, kalich má délku 2,5cm, na vrcholu má 2 - 3 zuby, korunní lístky jsou 3, na bázi vytvářejí trubku, zakončené jsou 3mi laloky, střední má délku 2cm a postranní mají délku větší. Plodem je tobolka délky 2,5cm.

Roscoea cautleyoides

oblasti: Sichuan, Yunnan

Roste v Číně jako trvalka. Dorůstá výšky 15 - 40 (i 60)cm. Pod zemí vytváří oddenek. Lodyha je přímá. Lodyžní listy vyrůstají po 3 - 4ks, jsou modrozelené, objímavé, vzpřímené, čárkovité až kopinaté, tupé nebo špičaté, na bázi zúžené, dlouhé 5 - 15 (i 40)cm a široké 1,5 - 3cm. Květy jsou samostatné nebo v chudém vrcholovém hroznovitém květenství v barvě růžovofialové, žluté, bílé (i narůžovělé), listeny jsou zelené s hnědými žilkami, dlouhé 4 - 6cm, kalich je trubkovitý, dlouhý 3 - 5,6cm, na vrcholu se 2ma zuby, trubka přesahuje kalich, má délku 3 - 3,5cm, cípy jsou kopinaté, dlouhé do 2,5cm, horní cíp je vzpřímený, obloukovitý, špičatý, zahnutý, vejčitý, zvlňžený, na vrcholu 2klaný a dlouhý do 2,5 - 3cm. Plodem je tobolka délky 1,5 - 3,5cm. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'August Beauty' - květy velké
- 'Early Purple' - kvete již v dubnu
- 'Jeffrey Thomas' - květy bílé
- 'Last Emperor' - květy velké

Vyhovují ji horské louky, nízké křoviny nebo borové lesy.

Roscoea debilis

oblasti: Yunnan

Roste v Číně jako trvalka. Dorůstá výšky (10 -) 25 - 50 (i 60)cm. Pod zemí vytváří krátký svislý oddenek s hlízovitými kořeny. Má 5 - 7 list, první 2 - 3 tvoří pouze růžovohnědá pochva, ostatní jsou dlouhé 9 - 22cm, široké 1,5 - 4cm a na bázi zúžené. Květenství je klasnaté, 1 - 3květé, vlastní květy jsou růžovofialové, listeny jsou dlouhé 3,5 - 5,5cm, červené nebo bílé, kalich má délku 2,7 - 3,5cm s 2mi laloky, 3 korunní lístky jsou na bázi trubkovité, dlouhé 3,5 - 7,5cm, na vrcholu 3laločné, střední lalok má délku 2,2 - 3,5cm a postranní laloky jsou podobné. Plodem je tobolka.

Roscoea forrestii

oblasti: Sichuan, Yunnan

Roste v Číně jako trvalka. Dorůstá výšky 17 - 30 (i 35)cm. Pod zemí vytváří krátký svislý kořen s hlízovitými kořeny. Mají 4 - 8 listů, prvních 3 - 5 tvoří pouze růžově tečkované pochvy, zbývající jsou dlouhé 6,5 - 13cm a široké 2 - 5cm.. Květenství je klasnaté, listeny jsou kratší nebo stejně dlouhé jako kalich, vlastní květy jsou růžovofialové nebo žluté, kalich má délku 5 - 13cm, na vrcholu má 2 - 3 zuby, korunní lístky jsou 3, na bázi trubkovité, dlouhé 5 - 13cm, na vrcholu se 3mi laloky, středový má délku 2,5 - 4cm, šířku 1,5 - 2,5cm, postranní jsou užší, dlouhé 2,6 - 4cm a široké 0,5 - 1cm. Plodem je tobolka.

Roscoea ganeshensis

oblasti: Himálaj, Nepál

Roste v Nepálu jako trvalka. Dorůstá výšky 12 - 15cm. Pod zemí vytváří krátký oddenek s hlízovitými kořeny. Má 5 - 6 listů délky 6 - 20cm, šířky 2,7 - 5,3cm a mají žlutozelenou pochvu. Květenství je klasnaté, několikačetné, listeny jsou žlutozelené, dlouhé 8 - 13cm, vlastní květy jsou růžovofialové, kalich je trubkovitý, dlouhý 5 - 8cm, korunní lístky jsou 3, na bázi trubkovité, dlouhé 8,5cm, korunní lístky jsou 3, střední je dlouhý 3 - 3,5cm, široký 1 - 1,4cm, postranní laloky jsou dlouhé 2,7 - 3,1cm a široké 6 - 9mm.

Roscoea humeana

oblasti: Sichuan, Yunnan

Pochází z Číny. Dorůstá výšky do (15 -) 20 - 30cm. Pod zemí vytváří hlízovitě ztlustlé oddenky. Listy jsou široce kopinaté, dlouze pochvaté, dlouhé 12 - 30cm, široké 3 - 6cm. Květenstvím je růžový až růžovofialový 6 - 8mikvětý klas délky do 10cm. Plodem je tobolka. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Bees Dwarf' - menší habitus

Vyhovuje jí polostín, vlhko, dobře propustná hlinitopísčité půda a je mrazuvzdorná za předpokladu zakrytí.

Množí se dělením trsu nebo semeny.

Roscoea kunmingensis

oblasti: Yunnan

Roste v Číně jako trvalka. Dorůstá výšky 8 - 12cm. Pod zemí vytváří krátký svislý oddenek s hlíznatými kořeny. Má kolem 4 listů délky 8 - 20cm a šířky 2,3 - 3 (i 4,2)cm. Květenství je klasnaté, skryté mezi listy, má délku 0,5 - 3,5 (i 8)cm, zpravidla 2četné, vlastní květy mají trubkovitý kalich, 3 korunní lístky na bázi s trubkou délky 3,5 - 4cm, jsou zakončené 3mi laloky, střední je má délku 1,5 - 2cm, šířku 6 - 8mm a postranní jsou užší. Plodem je tobolka.

Roscoea nepalensis

oblasti: Nepál

Roste v Nepálu jako trvalka. Dorůstá výšky 10 - 26cm. Pod zemí vytváří krátký svislý oddenek s hlíznatými kořeny. Mívá 3 - 8 listů, první 3 tvoří pouze pochva, ostatní vyrůstají v růžici, mají délku 7 - 10cm a šířku 1,2 - 2,6cm. Květenství je klasnaté, umístěné mezi listy, vlastní květy jsou bílé, kalich trubkovitý, na vrcholu 2laločný, korunní lístky jsou 3, na bázi trubkovité, dlouhé 6 - 9cm, se 3mi laloky, střední má délku 2,2 - 3cm, šířku 1cm, postranní laloky jsou užší, dlouhé 2 - 2,5cm a široké 5mm. Plodem je tobolka.

Roscoea ngainoi

oblasti: Manípur

Roste v Indii jako trvalka. Dorůstá výšky 14cm. Pod zemí vytváří krátký svislý oddenek s hlízovitými kořeny. Má až 6 listů, první 2 - 3 tvoří pouze pochva, zbývající jsou dlouhé 2,3 - 18,5cm a široké 1,6 - 3,5cm. Květenství je klasnaté, vlastní květy jsou růžovofialové, kalich je trubkovitý, dlouhý 6cm, na vrcholu se 3mi laloky, korunu tvoří 3 korunní lístky, na bázi vytváří trubku délky do 9,5cm, na vrcholu jsou 3laločné, střední má délku 2,6 - 3cm, šířku 1 - 1,2cm, postranní jsou zúžené, dlouhé 2,2 - 2,5cm a široké 5 - 7mm. Plodem je tobolka.

Roscoea praecox

oblasti: Yunnan

Roste v Číně jako trvalka. Dorůstá výšky 7 - 30cm. Pod zemí vytváří krátký svislý oddenek s hlízovitými kořeny. Prvních 4 - 5 listů tvoří pouze pochva, ostatní listy se objevují až v době květu. Květenství je klasnaté, 1 - 3četné, růžovofialové, růžové nebo bílé, listeny jsou dlouhé 4 - 6,5cm, kalich je trubkovitý, dlouhé 3 - 4,5cm, na vrcholu s 2 - 3mi zuby, má 3 korunní lístky, na bázi jsou trubkovité, zakončené 3mi laloky stejné velikosti a délky 3cm. Plodem je tobolka.

Roscoea purpurea

oblasti: Himálaj, Nepál, Sikkim, Z Čína

Roste v Himálaji jako trvalka. Dorůstá výšky více než 50cm. Pod zemí vytváří krátký svislý oddenek s hlízovitými kořeny. Listy mají světlezelenou pochvu, která může mít tmavé červenorůžovofialové skvrny. Květenství je klasnaté, ukryté mezi listy, barvy růžovofialové až fialové (i bílé nebo červené vyskytující se v Nepálu), vlastní květy mají trubkovitý kalich, 3 korunní lístky mírně přesahující kalich s vrcholovými 3mi laloky, kde postranní jsou menší. Plodem je tobolka. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Hoog Type' - květy růžové
- 'Red Gurkha' - květy červené
- 'Wisley Amethyst' - květy bílé s růžovofialovými žilkami

Roscoea schneideriana

oblasti: Sichuan, Xizang (Tibet), Yunnan

Roste v Číně jako trvalka. Dorůstá výšky 9 - 45cm. Pod zemí vytváří krátký svislý oddenek s hlízovitými kořeny. Má 4 - 6 listů, vytvářejí růžici, mají délku 10 - 22cm a šířku 0,4 - 2cm. Květenství je klasnaté, zpravidla vykvétají všechny květy najednou v barvě růžovofialové nebo bílé, listeny jsou eliptické, dlouhé 3,3 - 7cm, kalich je trubkovitý, dlouhý 3 - 4cm, na vrcholu se 2mi zuby, 3 korunní lístky jsou na bázi trubkovité v délce 4 - 4,5cm, zakončené 3mi laloky, kde střední má délku 1,7 - 3,5cm. Plodem je tobolka.

Roscoea scillifolia

oblasti: Yunnan

Roste v Číně jako trvalka. Dorůstá výšky (6 -) 10 - 27 (i 37)cm. Pod zemí vytváří krátký svislý oddenek s hlízovitými kořeny. První 3 listy tvoří pouze pochva, zbývajících 1 - 5 je úzce kopinatých, mají délku 11 - 22cm a šířku 1,5 - 2cm. Květenství je klasnaté, zpravidla 1četné, světlé, bílé, růžové nebo fialové či tmavě růžovofialové, listeny jsou zelené, dlouhé 2,6 - 5cm, kalich je trubkovitý, dlouhý 1,5 - 2,3cm, korunní lístky jsou 3, trubkovité v délce 1,6 - 3cm, zakončené 3mi laloky, střední má délku 1,4 - 2cm, šířku 0,6 - 1cm, postranní laloky jsou menší, dlouhé 1,1 - 2cm a široké 4 - 7mm. Plodem je tobolka.

Roscoea tibetica

oblasti: Sichuan, Xizang (Tibet), Yunnan

Roste v Číně jako trvalka. Dorůstá výšky 5 - 15cm. Pod zemí vytváří krátký svislý oddenek s hlízovitými kořeny. Má 1 - 3 v mládí ochlupené listy o délce 2 - 6cm a šířce 1 - 2,5cm. Květenstvím je klas umístěný až nad listy, listeny jsou dlouhé 2,2 - 4cm, vlastní květy jsou růžovofialové, kalich je trubkovitý, hnědě skvrnitý, dlouhý 3 - 4cm, 3 korunní lístky jsou na bázi trubkovité v délce 4 - 5cm, na vrcholu se 3mi laloky, střední má délku 1,5 - 1,7cm, postranní jsou dlouhé 1,5 - 1,8cm a široké 4 - 5mm. Plodem je tobolka.

Roscoea tumjensis

oblasti: Himálaj, Nepál

Roste v Nepálu jako trvalka. Dorůstá výšky 18 - 25cm. Pod zemí vytváří krátký svislý oddenek s hlízovitými kořeny. Má 4 - 6 listů, první 3 - 4 tvoří pouze pochva, ostatní jsou dlouhé 4 - 8cm, široké 1,5 - 4cm a na bázi ouškaté. Květenstvím je klas umístěný mezi listy, vlastní květy jsou růžovofialové, vlastní květy mají trubkovitý kalich se 3 laloky, 3 korunní lístky jsou na bázi trubkovité, delší kalicha, se 3mi laloky, střední má délku 3cm, šířku 1,5 - 2,5cm, postranní jsou užší, dlouhé 3cm a široké 0,9 - 1,4cm. Plodem je tobolka.

Roscoea wardii

oblasti: Arunáčalpradéš, Yunnan

Roste v Indii a Číně jako trvalka. Dorůstá výšky do 32cm. Pod zemí vytváří krátký oddenek s hlízovitými kořeny. Prvních 3 - 5 listů tvoří pouze pochva, zbývající 2 - 3 listy jsou dlouhé 7 - 8cm a široké 1,7 - 4,5cm. Květenstvím je krátký klas, vlastní květy jsou tmavě růžovofialové, listeny zelené, dlouhé 3,5 - 5,5cm, vlastní květy mají trubkovitý kalich délky 3,3 - 4,5cm, 3 korunní lístky jsou na bázi trubkovité, dlouhé 4 - 8cm, na vrcholu se 3mi laloky, střední má délku 2 - 3,2cm, šířku 1,3 - 2,5cm, postranní jsou menší, dlouhé 2 - 3cm a široké 0,4 - 1,4cm. Plodem je tobolka.

<https://www.rostliny.net/>